

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Jacobi Lobbetii Leodiensis E Societate Iesv, De Fortitvdine Et Constantia Christiana Libri Tres

Lobbet de Lanthin, Jacques

Leodii, 1640

§. 12. De ciuili morte, siue exilio æquanimiter tolerando.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49140](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49140)

§. 12.

De Ciuili morte, siue exilio aequanimiter tolerando.

DE hoc argumēto multi multa ex naturâ, ratione, historijs, omnique penu eruditionis, ego meo more pauca, & quidem primum quid sit exilium, tum que in eo graua esse videantur, aduersum quæ depugnare debet fortis, & generosus animus.

De Cō-
fol. ad
Heluiã
c. 6.

Exilium, inquit Seneca, *Locum commutatio est*, quæ id affert acerbi, quod quisquis est exul, carere debet Patriâ, quod incommodi genus, vt qua licet, eleuet, ac minuat; liquido ostendit, è mortalibus plerosque non tam necessitate, quam voluntate, sua carere Patriâ, adeoque etiam exulare.

Aspice,

Aspice, inquit, hanc frequentiam, cui vix vrbis immensa tecta sufficiunt. Maxima pars illius turbæ Patriâ caret. Ex municipijs, & Colonijs suis, ex toto denique orbe terrarum confluxerunt. Alios adducit ambitio, alios necessitas officij publici, alios imposita legatio, alios luxuria opulentû, & opportunum vitijs locum quærens, alios liberalium studiorum cupiditas, alios spectacula. Quosdam traxit amicitia, quosdam industria, latam ostendendæ virtuti nacta materiam; quidam venalem formam attulerunt, quidam venalẽ eloquentiam. Nullum non hominum genus cõcurrit in vrbem & virtutibus, & vitijs magna pretia ponentẽ. Hæc vbi produxit Philosophus, tum illud ad extremum conficit, nullum

198 DE FORTITVDINE
esse exilium in quo non aliquis a-
nimi causâ moretur, addamus &
virtutis, quæ quandoque & sæpius
ab ipsâ necessitate ingens sumit in-
crementum, pluraque dat sui vel
documenta, vel exempla in exilio,
quam in patriâ. At inquires tria in
illo videri possunt grauissima.

Primum est, quod exul cogatur
extra patriâ viuere. Alterum, quod
inde consequens est, patrijs hono-
ribus carere. Tertiū denique, quod
etiam necessarijs destitui.

Prima ratio homini, cui bene
sedet animus, inanis est, & vacua,
nam omne solum viro forti pa-
tria, ideoque rectè Socrates mun-
danus dici, & esse volebat, & certè
volet, quisquis se ipse spectabit, &
mirabitur, vt enim Seneca, quo in
hoc opere liberalius vtor. Magna,
inquit,

inquit, & generosa res est humanus animus. Nullos sibi poni, nisi communes, & cum Deo terminos patitur.

Primum, humilem non accipit ^{Ep. 112.} Patriam, Ephesum, aut Alexandriam, aut si quod est etiamnum frequentius incolis, latius tectis solum. Illi patria est quodcunque supernè, vniuersa, circuitu suo cingit. Hoc omne conuexum intra quod iacent maria cum terris, intra quod aër humanis diuina secernens, etiam coniungit, intra quod disposita tot Numina in actus suos excubant; christianè dixisset illud omne viro forti patria, intra quod Numen in eius actus excubat, vt deinde ab exilio, meliore, id est cœlesti patriâ, donet; & quia hanc attendit, ad hanc suspirat, & totis animi viribus

anhelat generosus Christi Athleta,
ideo exilium ne de nomine quidē
nosse se fateri volet.

Vadem habeo Basilium Mag-
num, qui D. Gregorij Nazianzeni
ore, linguaq; Valenti Præfecto exi-
lium minanti sic loquitur.

Orat.
20. nū.
24.

*Exilium haud cognosco, qui nul-
lo loco circumscriptus sum, ac neque
hanc terrā, quam nunc incolo, meam
habeo, & eam omnem, in quā proie-
ctus fuero, pro meā duco; imò ut re-
tius loquar, vniuersam terrā Dei
esse scio, cuius aduena ego sum, &
peregrinus.*

Et quia Dei est vniuersa terra,
hinc etiam suam esse credit, quil-
quis ei vni se commiserit, senseritq;
sua esse quæ Dei, ad quem vt adue-
na, & peregrinus celeri cursu con-
tendit.

Neque

Neque porro maioris momenti erit secunda ratio apud prudentem, qui solidos honores, non in hominum oculis, in aulæ gratiâ, in principum fauoribus collocatos esse nouerit; sed in vna virtute, quam secum circumfert ipse, quocumque tandem eum vel fortuna iecerit, vel aduersariorum vis, atque potentia detulerit.

Hinc Varro Romanorum doctissimus, aduersus incommoda, quæ exilio adhærent, hoc satis esse putabat remedij, quod liceret in exilium euntibus virtutes suas ferre secum, quo etiam respexit Seneca, dum ait.

Dic quæ pulcherrima sunt, quocumque nos mouerimus, sequentur: natura communis, & propria virtus.

In consol. ad Heluiam c. 8.

Nec denique mouere quemquam

N s debet

debet postrema ratio, quæ in exilium abeunti proponit domestice rei angustias, paupertatis sordes, incommoda, quæ ad sapientis animum appellent quidem, ceu fluctus aliqui in hoc æstu vitæ mortalis, at eum non tangent, nedum concutient, & de suâ sede dimouebunt: Scit enim vt antiquum illud, ita verissimum. *Necessariis rebus exilia sufficiunt, superuacaneis, nec regna.* Animus est qui diuites facit. Hic in exilia sequitur, & in solitudinibus asperrimis cum quantum est sustinendo corpori inuenit, ipse bonis suis abundat, & fruitur. Pecunia nihil ad animum pertinet. Lapides, aurum, & argentum, & magni, leuatiq̃ mensarum orbis terrena sunt pondera, quæ non potest amare sincerus animus, ac naturæ
sux

suę memor; & quia amare non potest, ideo neque de illis ereptis impotenter dolere.

Demus aliquod in hoc genere christianę fortitudinis exemplū, S. Meletius Patriarcha Antiochenus malis artibus, doloque insolenti hæreticorum Arianorum à Valente Imperatore exilio damnatus est. Quod ubi in vulgus spargi cœpit, illico totius populi commouit animos, & confertam ciuium turbam in plateas, in compita, in forum exciuit; it cęlo ingens clamor, & quā amore, quā dolore, quā etiā ira concitatae alię atque alię voces, quas inter auditę & istę: certum esse, statumque omnibus potius mori, ferroque dare obuia capita, quam permittendum vt à suis ouibus bonus Pastor, à suā Ecclesiā

Chry-
sostom.
hom. de
S. Me-
letio.

Præ-

Præful auelleretur. Dum ea pro foro iactantur, & omnium aures, animosque pulsant, urbis gubernator, veritus populi tumultuantis impetum, vimque iam paratam, atque imminentem, ut eam vel falleret, vel eluderet, ad Præfulis ædes aduolauit, eumque clam, suam ipsius rhedam conscendere iussit: ratus eâ ratione ciuibus inscijs abduci posse, secus tamen euenit: ut enim in omnes occasiones intentus est amor, timorque; plenus suspicionis, & bene oculatus, deprehendit illico Episcopum eadem cum gubernatore rheda vehi, & citato cursu in exilium deportari. Fit populi concursus, fit clamor, fit comploratio, & inter muliebres eiulatus, ac lamenta à pueris, ab adolescentibus, à viris, ab omni ordine, sexuque

sexuque ad saxa, ad lapides itur, & grandinis instar petitur, ac prope obruitur scelestum caput. Quid hic putatis fecisse Meletium? potuit illico exilire rhedâ, suisque filiis parens optimus reddi; potuit impiû Præsidem inter saxa, mortisque tela deferere, obruendum sine dubio, & densa inter iacula, lapidumque aggeres tumulandum; non fecit tamen; sed potiùs inaudito à sæculis seu patientiæ, seu caritatis exemplo, surrexit ipse, & gubernatorem saxis vndiq; impetum arctè cinxit, amplexatus est, togaque suâ inuoluit, ac celauit, hacque ratione præsentis periculo eripuit: Etsi enim in iustas iras, vindictamque arsisset populus, manusque leuasset ad iactum, sustinuit tamen ne forte aberrante saxo, manuque iaculantis,

Episco-

Episcopus ipse vel leuiter tangere-
tur: Interea temporis concitatis e-
quis trahitur, vrbe educitur, & in
exilium raptatur, non tam impe-
rantis necessitate, quam pronâ vo-
luntate obedientis, qui etiam in eū
à quo per summum nefas, in para-
tam exilij sedem vehabatur, bene-
ficus esse, ac videri voluit, vitamq;
illi donare, à quo licet innoxius da-
nabatur, ciuili morte, hoc est exi-
lio. Vt inde noueris viro forti, verè-
que Christiano pluris fuisse poste-
ris dedisse documentum aliquod,
& exemplum seu insignis patien-
tiæ, seu inusitatae caritatis, quam si-
bi, suisque restitutum in patriâ, in
oculis, in amoribus, in suorum ci-
uium, filiorumque sinu reliquam
vitam exegisse. Hæc animo memo-
ri reconde, hæc sæpius apud te me-
ditare,

ditare, quisquis fortè patrij, soli fu-
miq̄ue amantior, exilij incommo-
da, damnaq̄ue pertimescis, ac fugis:
non eâ curâ isthæc declinaturus, si
tibi cælum patria foret, & terra exi-
lium.

Sed inquires, est istud magni Præ-
sulis, & sanctissimi Herois facinus:
non omnibus eadem mens, idem
animus, inditâq̄ue à Superis con-
stantia. Non abnuo, verum, ne in-
de tibi blandiaris improbè, credas-
q̄ue subinde licere à virtute, & for-
titudine discedere, ne discedas à pa-
triâ: tibi sub oculos pono illustre
Scipionis facinus, qui cum in eas
angustias reductus esset, vt vel Ro-
mam deserere, vel eius libertatem
premere cogeretur, sibi ipsi exilium
indixit, his apud Senecam verbis.

Nihil volo derogare legibus, ni- Ep. 86.
hil

*hil institutis, æquum inter omnes
ciues ius sit; Utere sine me beneficio
meo Patria, causa tibi libertatis fui,
ero & argumentum ex eo, si plus,
quam tibi expedit, creui.*

Hæc dixit, fecitque Scipio, nihil
legibus patrijs, nihil antiquis insti-
tutis derogatum vnquam voluit,
& tu qui Christianus esse & habe-
ri voles, quandoque iustitiæ, diui-
næ legi, ac virtuti aliquid decedere
patieris, ne tibi à patrijs laribus, fo-
cisque commodi aliquid decedat?
non voles certè si is es, qui esse po-
tes, ac debes.

LIBER